

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ

v rámci kampaně na podporu četby knih Rosteme s knihou
vyhlašujeme soutěž na téma

Když je příběh radost číst aneb Čtení které knihy tě nejvíc pobavilo

Motto: "Žijeme pro knihy a je to sladké poslání ve světě upadajícím a zmítaném nepořádkem."
(Umberto Eco, Jméno růže)

Zadání: Napište o knize, jejíž příběh vás potěšil, pobavil nebo vám zlepšil náladu.

Soutěž je vyhlašována ve **třech věkových kategoriích:**

- 1) první stupeň ZŠ
- 2) druhý stupeň ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií
- 3) střední školy

Maximální délka textu je 1 strana A4.

Celkem 477 příspěvků

1. kat. 198 prací
2. kat. 193 prací
3. kat. 84 prací

Postřehy poroty:

Letošní ročník soutěže byl velmi různorodý. Nedá se říci, že by některá kniha byla nejoblíbenější. Pokud se o některých knihách dá říct, že zaujaly více příspěvatelů soutěže, tak snad jedině "Malý princ", knihy řešící stejnopohlavní vztahy či "Harry Potter", ale ani ty jednoznačně nepřevažovaly. A to musíme hodnotit ~~jednoznačně~~ kladně. Ukázalo se, že mladá generace stále čte, vybírá si z velmi pestré nabídky a to je nadějně i do budoucna.

Děkujeme všem za účast a vítězům gratulujeme.

pořadí:

Vyběr final	příjmení	Jméno	kategorie	město
4-10	Bachratá	Anežka	1	Nezvěstice
4-10	Buriánková	Magdaléna	1	Ostrava
4-10	Okálová	Natálie	1	Heřmanice
4-10	Popelka	Ondřej	1	Polanka nad Odrou
4-10	Přeučilová	Sarah	1	Sulejovice
4-10	Šebík	Petr	1	Ústí nad Labem
4-10	Štípalová	Simona	1	Šenov
3	Dluhošová	Anna	1	Polanka nad Odrou
2	Petrulová	Beata	1	Frýdek-Místek
1	Kopková	Dorota	1	Mikulčice
4-10	Duchoňová	Anna	2	Brno
4-10	Endrlová	Aneta	2	Frýdek-Místek
4-10	Gottwaldová	Viktorie	2	Litovel
4-10	Ivičičová	Štěpánka	2	Hovorany
4-10	Macháček	Mikuláš	2	Strážnice
4-10	Palička	Adam	2	Ostrava
4-10	Pavlíková	Eliška	2	Rožmitál pod Třemšínem
3	Wezdenková	Eliška	2	Oskava
2	Knoppová	Elizabeth	2	Ostrava
1	Hanus	Tomáš	2	Vysoký Újezd
4-10	Balšínková	Amélie	3	Odry
4-10	Klus	Hanna	3	Orlová
4-10	Ligocki	Darek	3	Dolní Lutyně
4-10	Macánová	Markéta	3	Sokolov
4-10	Musilová	Nela	3	Brno
4-10	Smolková	Magdaléna	3	Šilheřovice
4-10	Tomášková	Klára	3	Bílovice nad Svitavou
3	Bartošíková	Monika	3	Prostějov
2	Michalová	Antonie	3	Znojmo
1	Neubergová	Markéta	3	Černošice

1. kategorie – 1. místo

Dorota Kopková, Mikulčice

Nedávno jsem četla novou knížku. Ne, že bych chtěla. Ale maminka říkala, že bych měla zase začít číst. Znáte maminky! Tak jsem tedy začala. V knihovně jsem si nedávno půjčila knížku od J. K. Rowling Vánoční prasátko.

No, a jak jsem začala, celkem s nechutí, tak jsem po pár stránkách zjistila, že nemůžu přestat a četla jsem dál a dál a dál... Však to znáte. Ten pocit, když Vás knížka úplně pohltí. Tak přesně tohle se mi stalo. Každému jsem o ní vykládala a těšila se na další a další kapitoly. A těch tam teda bylo!

Knížka je hlavně o kouzlech a přátelství. No, kdo z nás by něco takového nechtěl zažít? Já každopádně jo. Třeba propadnout se do země. Dobře, chvíli bych se bála, kam to vlastně padám. Ale potom... dopadnout do čekárny. To jako vážně? Čekárna? Čekala jsem něco víc! Ale na zdech byly obrovské hodiny. Dobře, když o tom teď píšu, nijak úžasně to nezní. To byste prostě museli číst. Každopádně musím zjistit, kde ty hodiny koupili, protože wau!

Nebo ty názvy měst, ve kterých žili. Nepotřeba. Kdekrucije. Nezapomnění. No a potom tady byl ostrov, o kterém věděl málokdo. Ostrov Milovaných. Nebo taky skládka Neoplakávaných. No, nezní to úžasně? Kam se hrabe Praha? Nudaaa. Ani Brno není velkolepé, ale taková Nepotřeba...

Nejlepší na knížce bylo, že každou chvíli se mohlo něco totálně pokazit nebo naopak naprosto vylepšit. Kniha plná překvapení – to je něco pro mě!

Už jsem viděla, jak by se to dalo zfilmovat. To by byl film. Co film, velkofilm! Kam se hrabe Harry Potter?

Ale teď vážně. Takhle knížka byla úžasná. Líbilo se mi, jaký to mělo nádech. Jak na mě působila, jak jsem se těšila, až ji zase otevřu a ponořím se k Čuníkovi a Kubovi. Nemohla jsem se dočkat, až a jestli vůbec najdou Pašíka. A víte co? Oni ho našli. Ale nevzali si ho zpátky. To bylo celkem smutné. Ale úplně nejhorší bylo, když jsem četla o tom, že jeho nejoblíbenější, nejlepší a nejstarší hračku, kterou měl od svých dvou let, přejel nákladák. To byla síla! Měla jsem sto chutí zvednout telefon a zavolat J. K. Rowling, jak si to jako představuje, neustále zabíjet milované postavy. Upřímně si myslím, že paní Rowling má asi nějaké problémy nebo traumata z dětství, když v každé knize zabíjí nevinné. Ale neříkejte jí, že si to myslím!

V každém případě...tahle knížka je sice doporučena dětem, ale měli by si ji přečíst i dospěláci. Je plná snů a tajemství.

A hlavně. Od té doby, co jsem ji přečetla, si dávám pozor na to, kam své hračky a věci dávám. Pro jistotu. Co kdyby to, co jsem četla, byla pravda. Chápete. Pro jistotu.

1. kategorie – 2. místo

Petrulová Beata, Frýdek-Místek

Soví kouzlo - Zlaté tajemství

Budu vám vyprávět o knížce, kterou jsem dostala od maminky a tatínka k narozeninám. Všechno to začalo jednoho dne, kdy bylo léto a měsíc srpen. Začal víkend. Vydaly jsme se s mamkou nakupovat. Navštívily jsme i knihkupectví. Mamka si totiž chtěla koupit nějakou hezkou knížku, protože ráda čte. Já jsem se šla podívat do dětského oddělení. V jednom z regálů mě upoutala knížka SOVÍ KOUZLO zlaté tajemství. Velice mě okouznil její název. A ta magická barva obalu, to byste měli vidět! Celá nadšená jsem zavolala: „Mami, mami! Já bych moc chtěla tuhle knížku.“ Maminka přikývla a dál si prohlížela knihu, kterou právě držela v ruce. Začala jsem maminku prosit: „Pojď, prosím, rychle, je tam poslední.“

A tak jsme vyrazily směrem k dětskému oddělení. Přede mnou stála nějaká holčička asi stejného věku jako já. Měla krásné dlouhé hnědé vlasy, růžovou bundu, modré džiny a moc se mi zalíbily její fialové boty se třpytkami. Hned, jakmile jsem si ji prohlédla, začala jsem přemýšlet, jak by se asi mohla jmenovat. Když jsme s mamkou došly k regálu, kde byla knížka, kterou jsem tak moc chtěla, tak ta holčička, o níž jsem vám již říkala, tu knížku asi chtěla tak moc jako já a prostě si ji vzala. Bylo mi to hodně líto, a tak jsem poprosila maminku: „Mami, mohla by ses prosím zeptat, kdy ji tady budou zase mít?“

„Tak jo, zeptáme se.“

Jedna moc hodná paní nám řekla, že ji budou mít 24. srpna. Když jsme přišly domů, tak mě napadlo: „24. srpna? 26. srpna slavím narozeniny. Tu knížku si můžu přeci přát od maminky a tatínka k narozeninám. Hned jsem to mamince a tatínkovi musela jít říct. Dny ubíhaly a ubíhaly a mé narozeniny se blížily a blížily. Najednou bylo přesně 24. srpna, dva dny před mými narozeninami. Zároveň taky den, kdy měly být do knihkupectví dodány knihy SOVÍ KOUZLO zlaté tajemství. A já jsem od toho dne 24. srpna pořád jen doufala, že tu knihu od maminky a tatínka k narozeninám dostanu. Konečně přišel den mých narozenin. Byl pátek, a to byl můj nejoblíbenější den v týdnu. Ráno mi rodiče neřekli nic jiného než dobré ráno. Přišlo mi to zatím normální. Ale to, co se dělo později, již tak normální nebylo. Přišlo mi divné, že mi ani ráno, ani dopoledne, ani odpoledne, nikdo nepopřál. Šla jsem do svého pokoje a smutně přemýšlela: „Doufám, že rodiče na mé narozeniny nezapomněli.“

Večer kolem 18:00 hodin na dveře mého pokoje zaklepal maminka a tatínek. Otevřela jsem a maminka s tatínkem vykřikli: „Všechno nejlepší k narozeninám.“

Celá šťastná jsem si pomyslela: „Tak nezapomněli na mé narozeniny.“

Hned jsem se musela podívat na všechny dárky. Dostala jsem kytičku, čokoládu, krásný čokoládový dort a dárek, ze kterého jsem měla úplně největší radost, byla knížka SOVÍ KOUZLO zlaté tajemství. Hned ten den po mých narozeninách jsem knížku začala číst. Zaujala mě od prvních řádků. Hlavními postavami byli Flóra, Felix, paní Faltinová a pan Faltin. Knížku jsem si hodně užila. Vyprávěla o tom, že rodina Faltinová se stěhovala z bytu do rodinného domu. A Flóra měla v tom starém městě nejlepší kamarádku Zoe. Nechtěla se stěhovat, protože si přála zůstat se svou kamarádkou. Když skončilo léto, musela jít do nové školy. Nikoho tady neznala a cítila se osamocně. Po pár dnech už se nějak skamarádila.

Jednoho dne Flóra vyrazila na procházku do lesa a uviděla kouzelnou malou sovičku. Cestou domů si všimla, že sovička letí pořád za ní. Vzala si ji tedy domů. Pojmenovala ji Penny. Flóra s Penny spolu trávily každý den celé 2 roky. Po dvou letech se do domku naproti Faltinových někdo přistěhoval. Byla to rodinka s malou holčičkou. Flóře připadalo, že by ta holčička mohla být stejného věku jako ona sama. Ta holčička se podívala na Flóru. A když Flóra spatřila její obličej, přišla jí odněkud povědomá. Ale nevěděla odkud. A víte, kde se znovu setkaly? Prvního září ve škole. Paní učitelka ji přivedla do třídy se slovy: „Tak, děti, tady máte novou spolužačku.“ Jejich nová spolužačka byla holčička, která se přistěhovala do domku naproti. Jmenovala se Zoe.

Až druhý den se Flóra nesměle zeptala: „Ty jsi Zoe, že ano?“

„Ano, to jsem.“

„A ty jsi kdo?“ ptala se Zoe Flóru.

„Já jsem Flóra.“

Najednou se Zoe rozzářily oči: „Jsi to vážně ty, Flóro?“

„Ano, jsem to vážně já.“

Objaly se. Flóra i Zoe byly moc rády, že se vidí, že spolu zase chodí do třídy, a že bydlí naproti sobě. Mohou se kdykoli navštěvovat. Ted' jsou skoro každý den spolu a jsou moc rády, že nepřišly o své kamarádství.

1. kategorie – 3. místo

Anna Dluhošová, Ostrava-Polanka

Když je příběh radost číst aneb Čtení které knihy tě nejvíc pobavilo

Kočí válečníci

Je mi čerstvě 11 let a pár knížek jsem už přečetla. Vybrat jednu, která mě pobavila nejvíc, ale nebyl žádný problém. Zbožňuju totiž Kočí válečníky. První díl série jsem našla před pár lety pod vánočním stromečkem. Jsem zvyklá si každý večer číst se svým tatškou, protože je to větší zábava když jsme na to dva.

Tento příběh se odehrává v divočině, kde žijí kočky. Ale není to žádná pohádka. Vystupuje tam 5 kočičích klanů. Ale pozor, v pátém už jsou jen jejich duše. Kočí válečníci se to jmenuje, protože ty klany spolu neustále bojují. Jsou tam různé nástrahy, kterým musí čelit. Klany mezi sebou vedou války o teritoria. Někdy kočky žijí spokojený život, ale většinou ne. Pořád se brání, chrání mláďátka nebo něco řeší.

Každá kočka má svoji povahu. Některé jsou zlé, jiné dobré, najdou se tam i zrádci. Některé postavy se časem mění, protože se z koťat stávají dospěláci. Nejvíc je to o tom, jaké mají mezi sebou vztahy a jak to je v klanu zařízené a zorganizované. Jak si pomáhají, aby přežili. Každý klan má svého velitele a zástupce, válečníky, učedníky, koťata, léčitele a jeho učedníky. No a každý má své úkoly a povinnosti, které musí plnit a musejí si pomáhat, aby přežili a nezničil je nepřítel. Všechny čeká základní válečný výcvik. Je to hodně dobrodružná četba. Některé postavy sledujeme od začátku, jiné třeba umřou stářím nebo padnou v boji.

Série jsou čtyři a každá obsahuje šest knih. Ty knížky jsou zvláštní i tím, že na knihách je napsaná Erin Hunter, ale to je dohromady sedm spisovatelek. Psaly různé díly ve skupinkách nebo dvojicích, to si teda neumím moc představit. Samozřejmě jsou Američanky, takže je nutné knihy přeložit do češtiny. Já a tatka jsme zatím přečetli první sérii a čtyři díly série druhé. Více jich zatím není přeloženo. Tak jsem mamku donutila napsat do nakladatelství Albatros, kdy vyjdou další díly. A představte si, odpověděli mi, že v na konci května a že 6. díl se překládá a že na podzim vyjde i speciál.

Čtení těch knížek mě úplně baví, protože mám šíleně ráda kočky, protože tatka chce vědět jak to bude dál a úplně se do toho vžíváme. Je to napínavé a někdy, musím přiznat, velice smutné, protože hrdinové i umírají. Nemůžu se dočkat na další díly a věřím, že budou stejně dobré. Dneska si ale při tom čtení představuju spíš válku mezi lidmi než mezi kočkami. To jsem fakt netušila, že bude opravdová válka.

Kategorie 2 – 1. místo

Tomáš Hanus, Vysoký Újezd

Pamatuji si tu knihu. Dědeček ji měl ve veliké knihovně plné prastarých výtisků vázaných v kůži. Stála na policičce, zhruba ve výši mých očí, já byl tehdy sotva tříletý kluk.

Ta knížka voněla jinak než ostatní, byla barevná a dědeček mi z ní navečer u kamen čítával – o Šumavě, o starých řemeslech, o dávno zapomenutých místech a vesničkách.

Dodneška tu knížku mám – jmenuje se „Šumavské vzpomínky na časy, kdy práce voněla lesem“. Má pro mě zvláštní cenu. Je spojená s překrásnými chvílemi, kdy pro nás s dědou přestal existovat reálný svět. Nořili jsme se do minulosti, do starých časů, kdy v každé vísce pracovali dřevaři, kováři a skláři. To poznání jsme ale s dědou dovedli téměř k dokonalosti. Ve dne jsme totiž s batohy vyráželi na ta místa, o kterých jsme po večerech četli. Vždycky jsem si představoval, jak tam kloboučníci sbírali ze stromů vyzrálé choroše na výrobu kvalitních klobouků. (Také jsem je sklízel, máčel, krájel na plátky a potom sušil – přesně tak, jak bylo popsáno v knize. Snil jsem o mysliveckém klobouku, který si z nich vyrobím.)

Na jiném místě, v kaňonu řeky Blanice, jsme s dědou vyřezávali lodičky z kůry, pouštěli je po vodě a představovali si, kam doplavou, nebo kdo je asi najde. (Častokrát jsem se zmáčel, když jsem se snažil dostat svou loď do většího proudu a jednou mě děda musel zachraňovat holínku, kterou jsem utopil. Dostal pak od babičky doma vynadáno!)

Vůbec nejvíc jsem miloval včelstva. Nejen kvůli medu, který jsem mohl ochutnat, ale fascinovalo mě to hmyzí společenství. Když jsem poprvé ve třech letech viděl královnu, skoro jsem nedýchal... Včelí bzúčení bylo jak hudba a spolu s rozkvetlou loukou přede mnou a sladkými voštinami v puse navozovalo pocit blaha.

Mnoho času jsme strávili v lesích kolem Albrechtic, kde jsme hledali stařiny. Ještě teď cítím to vzrušení, když jsme našli propad do starého důlního díla! Dědeček mi nikdy nedovolil, abych chodil dovnitř – do systému. To mi ale nevadilo. Důlní prostředí jsem znal jak své boty od mamky z práce. (Oba rodiče jsou geologové.) Fáral jsem nesčetněkrát a moje fantazie ihned vykouzila šachtu, systém štol i jednotlivé rozrážky jdoucí po křemenných žilách. V duchu jsem nakládal rubaninu do huntů a radoval se z keříčkovitých zlatinek ve sněhobílém křemenu.

Dědu jsem přemlouval, ať jdeme znovu slídit na staré pinky. Byl jsem vyzbrojen maličkým geologickým kladívkem, lupou a hledal jsem vzorky s rudou. Většinou jsem našel jen pyrit, ale i to mi stačilo. Táhli jsme pak domů batoh kamení a jak babička říkala, zanášeli jimi dvůr. (Všechny ty kameny máme dnes s mámou ve skalce, v předzahrádce dědečkovy chaloupky.)

„Šumavské vzpomínky na časy, kdy práce voněla lesem“ rozhodně nebyla jako běžné knížky, vůně jejího papíru se mísila se všemi těmi vůněmi prožitých dní a týdnů s dědečkem v krásné šumavské přírodě. Jsem přesvědčený, že bez té knížky by moje dětství nebylo tak pěkné. Byla to totiž právě ona, co nás vždy inspirovala k nové četbě – např. o starých zlatodolech na Prachaticku, o meších a lišejnících, o šumavských endemitech nebo o broucích. Byl to nekončící řetězec krásných knih a atlasů, které mi děla četl a já si je prohlížel. Učil jsem se z nich znát houby, jedovaté rostliny a hmyz.

Dědeček už bohužel mezi námi není, vloni doputoval svou životní pouť..., ale já vím, že je na všech mých nynějších výpravách do šumavských hvozdů se mnou...

Kategorie 2 – 2. místo , Elizabeth Knoppová, Ostrava Poruba

Dej mi své jméno-André Aciman

Podle díla Andrého Acimana Dej mi své jméno byl natočen i film. Kniha mě zaujala. Ať už to bylo stylem psaní nebo i samotným příběhem, řekla bych, že je velmi povedená kniha, a proto píšu o ní. Možná vás napadne, jestli si ji máte také přečíst. Podle mě určitě, pokud máte rádi romantické a láskyplné povídky, tak toto je kniha pro vás jako stvořená. Zaujala mě, držela mě a nepustila, dokud jsem ji nepřečetla.

Její děj se odehrává v letním období v Itálii 80.let 20 století. Nevím, proč si autor zrovna vybral toto období, kdy lidé byli proti homosexuálům a nebyli k nim zrovna milí. Dodnes je tu ještě hodně lidí, kteří jimi opovrhují. Byl to snad záměr? Určitě. Je třeba ukázat lidem, že homosexualita není ničím vina, člověk se prostě narodí a v něčem se od většiny liší. Proč jej proto i pronásledovat? Proč se mu posmívat, trápit ho? Co kdyby se to přihodilo vám nebo někomu blízkému.

Jak jistě tušíte, hrdiny knížky jsou dva homosexuálové. Jejich láska byla zvláštní nejen z důvodu, že to jsou dva kluci ale i ten věkový a mentální rozdíl pro některé čtenáře by mohl být překážkou. Je tu spousta lidí, co tvrdí, že Oliver pouze Elia zneužil ke své vlastní potřebě, ale i přes to vše já to tak nevidím. Zajímalo by mě, proč autor zvolil takový věkový rozdíl? Chtěl poukázat na to, že na věku nezáleží? Nebo chtěl ukázat, jak lehce se dá zamilovat?

Po jejich prvním sexuálním aktu Elio cítil stud a znechucení. Proč se tak cítil, sám netušil. Protože byl poprvé s mužem? Nebo si byl poprvé s někým tak emocionálně blízko, že nevěděl, co si s tím počít? Jedna pasáž při tom byla zajímavá. „Dej mi své jméno a já ti dám to moje.“ Netuším, proč by něco takového dělali, ale hodně to pro ně znamenalo. Je to osobní a jedinečné. Elio litoval, že měl takové pocity vůči aktu, který prožil s Oliverem. Poté tu je scéna velmi intimní a myslím si, že to si člověk musí přečíst sám. Nechci tu o ní psát. Každý, kdo knihu četl ví, o které pasáži mluvím. Pocity Elia vymizely, ale objevily se tu nové. Jeho letní románek bude brzy končit, neboť Oliver se bude muset vrátit. Všechno není věčně.

Elio se vypořádával se ztrátou Olivera. Upřímně, kdo by nebyl smutný? Jeho otec ví, co spolu měli. Vedou spolu srdceryvný rozhovor a jedna věta mě zaujala. „Ale necítit nic, abychom se vyhnuli veškerému citu – to je plýtvání.“ Věta je pravdivá, ale také smutná. Někteří lidé to dělávají, aby se naoko vypořádali se svým zármutkem. Nemyslím si ale, že to je dobré řešení problému. Na jednu stranu chápu, že lidé se musí nějak vypořádat se svými pocity, ale nemůžou se přece uzavírat do sebe. Vždyť láska je kořením života, bez ní by byl šedivý, jednotvárný.

Vzpomenula bych ještě jednu větu, která mě zaujala: „To se tak bojíš toho, co si myslí ostatní?“ Tato věta vystihuje Elia i mě samotnou. Vždy dřív přemýšlím, než něco vypustím z pusy. Abych řekla popravdě - já se bojím. Kdo by se nebál? Svět je plný nepřejících lidí, kteří jen závidí či mají stejný problém a chtějí zapadnout do společnosti. Nechtějí být středem pozornosti, a proto se přetvařují.

Tato kniha nás uvádí do reality života homosexuální menšiny. Stále ve mně vyvolávala další a další otázky. Možná autor chtěl čtenáře vést k tomu, aby se lidé zamysleli nad svým chováním, nad vlastním životem. Nebo aby se mohli upokojit, že nejsou sami se svým problémem, že každý má své trápení a s pomocí a podporou druhých se s ním může vypořádat. Ať už z jakéhokoli důvodu kniha vyšla, jsem ráda, že byla vydána a mohla jsem si ji užít plnými doušky. Miluji knížky, které mě vedou k zamyšlení a k hlubokému prožitku.

Asi byste se chtěli zeptat, jestli se mi kniha líbila, zda nebyla příliš vážná. Já musím odpovědět, že ano. Moc se mi líbila. Jak už jsem psala dříve, je to příběh ze života. Není to zbytečně přehnané a není tam nic, co by se mi nelíbilo. Trochu mě mrzí, že jsem se s ní musela rozloučit. Naštěstí tu máme druhý díl, aby nám náš zármutek smazal.

Kategorie 2 – 3. místo

Eliška Wezdenková, Oskava

Nejen radost číst

Je mnoho žánrů a druhů knih, ze kterých v dnešní době můžeme čerpat. Přesto jsem až nedávno našla tu pravou, která mi nejvíce ze všech zvedla a pořád zvedá náladu. Troufám si říct, že na svůj věk čtu hodně a taky mám dosti načteno. Každopádně tuhle knihu jsem zatím nestihla dočíst a do soutěže asi nedočtu, ale o její dosavadní zážitky se s vámi velmi ráda podělím.

Každý z nás má své oblíbené knihy, nebo dokonce autory. Jde o vlastní výběr každého z nás podle toho, co se nám líbí. Vyžíváme se v dotváření detailů světa svou fantazií, jehož základ si přečteme na stránkách mezi dvěma pevnými deskami. Padáme hluboko od našeho světa prostřednictvím našich myšlenek a naše obavy, stresy necháváme daleko od nás společně s ním. Chytíme za ruku hlavního hrdinu knihy a táhneme ho dějem, který už byl zpečetěn někým jiným. Jeho problémy, dilemata a jeho stresy sledujeme z povzdálí. Nebereme je tak vážně právě proto, že už jsou zpečetěny, a my víme, že už se nedají zkažit ani napravit. Dějem procházíme jako duch, ruku v ruce s hlavním hrdinou, kterému se můžeme smát za jeho výroky či činy, stejně tak mu můžeme nadávat nebo pro něj upustit pár slz. Projít s ním jeho příběhem od začátku až dokonce a nic neztratit, nic nezkažit, přiučít se, zasmát se, zamyslet se a pobřečet si. V polovině začít vymýšlet všemožné konce, dělat si názory na postavy, podporovat právě hrdinu, kterého držíme za ruku, anebo se mu taktéž smát za zády a ťukat si na čelo. V knize takhle můžeme prožít různé situace, rozhodnutí, okamžiky, a dokonce i celé příběhy. Je to nádherné a odzbrojující. Bohužel, tyhle kladné, intenzivní zážitky z knihy mají datum spotřeby. A je to jen otázka času, kdy intenzivní zážitky vyblednou a upadnou v zapomnění.

Zkusme se ale vrátit do našeho vlastního světa a chytit za ruku sebe! Začít naplno táhnout nás samé životem a napsat svůj vlastní příběh o tom, co máme rádi a co nás bere. Není špatné zavítat do příběhů jiných, to vůbec nechci tvrdit. Někdy to je spíš naopak potřebné. Ale proč nezkusit napsat svůj vlastní příběh? Vystačíme si i bez papíru a nemusíme ho nikde ukazovat. Proč taky? Je to náš svět, kde jdeme ruku v ruce právě s námi samotnými, kde jsme obklopeni věcmi a lidmi, které máme rádi, kde si můžeme najít další věci a lidi, co máme nebo hodláme mít rádi. Kde se můžeme zbavit všeho, co v našem příběhu nechceme a nehodláme akceptovat. Tady se už na hlavního hrdinu jen nedíváme, zde už ho jen nepovzbuzujeme očima - tady to nabírá všechno úplně jiný význam. Je to svět, ve kterém se smějeme tak moc od srdce, až z toho brečíme, a ve kterém brečíme tak moc, že už nemůžeme brečet. Nachází se tu láska, která nemá hranic a taky bolest, jež bohužel stojí za nic, ale to už holt tak chodí. Všechny zážitky jsou tu pro nás tak intenzivní, že žádné knižní příběhy na to zdaleka nemají. A ani nemají mít! Z knih se máš poučit, zamyslet se, zasmát se, zavřít je a jít dál žít.

Že tu míchám život s knihou dohromady, říkáš? Že vyhýbám se tématu jak čert kříži? Co je ale na tvém životě tak jiného než život někoho v tvé oblíbené knize na polici ve skříni? Když příběh není napsán, neznamená, že neexistuje. Právě naopak - zamysli se nad tím svým, nenapsaným a přitom sepsaným ve tvém nitru. Musíš uznat, že lepší příběh či knihu stejně neznáš a nelži mi tu! Vybav si své nejlepší zážitky, vtipné vzpomínky na tvé potrhle kamarády. Vzpomeň si na cokoliv, co ti vykouzlí úsměv na tváři. A zeptám se tě ještě jednou, je vážně nějaký příběh lepší nežli ten tvůj?

Právě o tenhle příběh jsem se s Vámi chtěla podělit. O ten který třímáme všichni v rukou! O ten nejdražší na světě a přitom vlastně úplně zadarmo dostupný. O příběh, který nám zvedl a vykouzlil úsměv na tváři nesčetněkrát. Příběh, který nejen, že je radost číst, ale můžeme jej taky žít a tvořit.

Kategorie 3 – 1. místo

Markéta Neubergová , Černošice

Při hrníčku bílé kávy

Ráda se ztrácím ve světech zachycených na stránkách knih, je v tom něco magického, ale zároveň zvláště smutného, snad až melancholického. A právě pro tu melancholii mi přijde nesmírně obtížné vybrat knihu, jejíž příběh by mě měl pobavit. Znáte snad vy knížku, která by vám nepřinesla alespoň slabý pocit smutku někde hluboko ve vás? Četli jste snad knihu, jejíž hlavním cílem by bylo jen pobavit? Ve které by nebyla ani špetka té zvláštní smutné touhy, která vás pohltí, když přejíždíte prsty po okrajích stránky? Když cítíte její vůni? Proto budu doufat, že mi prominete, že knížka, o jejíž příběh bych se s vámi chtěla podělit, nebude jen pro pobavení. Není to knížka, jejíž příběh byste mohli doprovázet srdečným smíchem. Není to ani příliš známá knížka, už se dá koupit jen v antikvariátu, a tak budu předpokládat, že jste nikdy neslyšeli příběh, jak **v Brooklynu roste strom**.

A snad mi prominete i to, že jsem ten příběh sama nepřečetla, dokonce si z něj vybavuji jen malé útržky... Jak v Brooklynu žije chudá rodina s irskými kořeny, Fanny, její bratr a rodiče. Fanny ráda čte, je chytrá, ale chodí do třídy se svým mladším bratrem, aby na něj mohla dávat pozor. K snídani pijí kávu. Jeden šálek bílé kávy s mlékem a po celý den si mohou dát tu černou. Fanny ani nemá kávu ráda, má jen ráda ten pocit mít před sebou šálek bílé kávy, protože je pro ni tak vzácná. Fanny miluje svého tatínka, ale není jim dopřáno spolu strávit mnoho času. Se svým bratrem chodí kolem tomboly, kde mohou vyhrát hřebínek s vylámanými zuby. Ten příběh je plný zklamání, je plný nenaplněné dětské touhy.

Když na to vzpomínám, mám před sebou pár obrazů, jenom dva nebo tři a nepopsatelný pocit lehkosti. Je to jenom matná vzpomínka někde strašně hluboko, jak bych si mohla pamatovat víc, tu knížku mi předčítala babička před více než deseti lety. Venku na zahradě, když svítilo sluníčko a dalo se sedět v křesle. A tak jsme tam seděly skryté před světem jenom s knížkou. Ten příběh jsem už skoro zapomněla. Ale před nedávnem jsme si povídaly a nějak na tu knížku přišla řeč, já si dokázala vybavit jen to, jak Fanny pije bílou kávu. Ani nevím, proč si pamatuji zrovna tohle. Ale v tu chvíli jsem byla strašně ráda, když jsem si vzpomněla. Bylo to takové moje malé vítězství. To jsem ještě nevěděla, jak důležitou roli ta knížka hrála. Ten jeden jediný výtisk se zažloutlými stránkami a vůní starých knih.

Je to její nejmilejší knížka, knížka, která ji už několikrát dojala, knížka, kterou s sebou nosila všude, kterou měla v nemocnici, na dovolených, jejíž příběh snad zná nazpaměť. A mně v tu chvíli přišel ten jeden výtisk strašně důležitý. Ten jeden výtisk, který nesčetněkrát držela v rukou, který ji doprovázel na cestách, který jí zlepšoval náladu, nebo nabízel útočiště před realitou.

Jenom jsem poslouchala, jak o ní mluví. Jak mluví o závěrečném obraze, kdy mají ve škole dostávat kytičku k absolvování a Fanny ví, že ji nedostane, že ji tam pro ni tatínek dát nemohl. Když pak přijde na své místo a uvidí ji, nevěří, že je její, myslí, že ji tam jen někdo odložil. Ale tu kytičku tam pro ni skutečně nechal dát její tatínek. A já vím, že ta knížka není veselá, že nemá pobavit. Vždyť vypráví o dívce, která nemohla prožít dětství jako lidé z bohatší společenské vrstvy, která to od počátku měla těžké. Ale mě potěšil příběh toho jednoho výtisku. Té jedné konkrétní knížky. Nejen ten, který je zachycen na jejích stránkách, ale ten, který fyzicky prožila.

Její stránky už nenesou jen inkoustové znaky, ne, je v nich ukryto mnohem víc. Jsou v nich ukryté ty slunné dny strávené venku, je v nich ukryt jemný vánek, který se občas snažil nedočkavě otočit stránku. Možná je v nich malá kapka pryskyřice ze smrků, pod kterými byla čtena. Snad je do nich vetkán hlas, který podle ní vyprávěl příběh o dívce jménem Fanny. Možná je v nich schována i pronikavá vůně nemocničního pokoje. Je v nich snad zlomek duše těch, kteří ji četli, každý jejich úsměv. Snad je nějaká stránka natrhnutá od horečného otáčení.

A mně nezbyvá než jen doufat, že její příběh ještě neskončil. Že si znovu sednu do vysluněné trávy s hrníčkem bílé kávy v ruce a budu poslouchat ten důvěrně známý a přece tak vzdálený příběh, čtený hlasem, který bude lehounce unášet vítr někam do dále. A snad bude doprovázen různými zvuky z okolí, snad bude po těch letech ještě živější, barvitější, bohatší. Snad se spolu zase skryjeme před okolním světem.

3. kategorie, 2. místo

Antonie Michalová, Znojmo

James Herriot – Zvěrolékař a jeho přátelé

Přemýšlela jsem dlouho. Asi tak dlouho, jak můžu já, cynik suchar, přemýšlet o knize, která ho rozesmála. Mě totiž jen tak něco nerozesměje. Ne že bych se nesmála ráda. Právě naopak. Ale myslím, že k vytvoření kusu literatury, která by se v mých očích řadila mezi vtipné, by autor potřeboval notnou dávku sarkazmu, kombinovaného s černým humorem. Morbiditou by to sem tam čpělo na deset honů a ironií by dotyčný taky šetřit nemohl. Problém by však dle mého nastal už u vydání knihy. No představte si, že by někdo přišel s touto mixází za redaktorem a žádal vydání. Při nejlepším by si autor vysloužil jednosměrnou jízdenku do blázince, ovšem možná by to bylo i horší.

Poté, co jsem si uvědomila, co by pro uspokojení mých čtenářsky humorných choutek musel člověk absolvovat, rozhodla jsem se, že si budu muset podobné dílko stvořit sama. Na vytvoření literárního celku, jak jsem brzy zjistila, je ovšem zapotřebí trochu té trpělivosti. Tuto vlastnost ovšem zoufale postrádám. A proto jsem se vlastně ani nedivila, když po hodině zírání do bílého papíru na něm nebyla ani čárka. Přitom jsem byla na svou kariéru spisovatele dokonale připravená. Po asi týdnu lovení v nejrůznějších papírnických, s cílem zakoupit nejlepší a nejdokonalejší zápisník co se dal sehnat, jsem si řekla, že se tedy pustím do práce.

Po dvouhodinovém přemýšlení se konečně na papíře začalo tvořit něco, co aspoň vzdáleně připomínalo souvislý text. Problém ovšem nastal, jakmile mi došlo, že mé dílo nenaplnuje mé očekávání. Nedivila bych se totiž, kdyby bylo vědecky dokázáno, že vtipné vtipy pronesené v hlavě, se po přenesení na papír změny v jakýsi spletenec slov, který ani nedává smysl a člověk by se mu mohl smát jen v případě, že by ho snad pobavil autorův hroutící se záměr.

Jinými slovy, je těžké pro mě najít knihu, která by mě rozesmála. Ale! Jedna taková je! Jako malá jsem toužila stát se veterinářem. Byla jsem přesvědčená, že není lepší práce než pomáhat němým tvářím, které si přece sami pomoci nemohou. Byla jsem připravená na to, že mě budou kopat, škrábat, kousat a jakkoli jinak projevovat děs z mé osoby, podobně jako já to dělala u zubaře. Nikdy mi nemohl vymluvit, že to není až tak jednoduché, když všichni ti veterináři z dokumentů v televizi vypadali tak spokojeně. Měla jsem, a pořád ještě mám, doma hromadu knih o anatomii, fyziologii a veterinární praxi, na které pomalu sedá prach.

A pod tím prachem se nachází ta jediná kniha, u jejíhož čtení jsem se vážně a nehorázně řezala smíchy. Zvěrolékař a jeho přátelé. Tenká povídková knížka Jamese Herriota o tom, jaké to je žít a pracovat jako vesnický veterinář na severu Anglie. Krátké vtipné příběhy s útržky z jeho života, jeho zvířecími případy a trochou rodinného života a vztahů mezi farmáři mě nenechaly ani na chvíli chladnou, a když jsem se zrovna přímo nechechtala, křenila jsem se na každé písmenko na těch starých stránkách. No schválně, kdo by se nesmál při popisu člověka s nemocí šílených krav?

Takže ač jsem cynik suchar, tady jsem se vážně smála. I když je fakt, že díky zděšení z nelehkého života zvířecího lékaře, mi tahle kniha asi zničila veterinární budoucnost.

kategorie 3 – 3. místo

Bartošíková Monika, Prostějov

Každé srdce je bránou – Seanan McGuierová

Když se vás jakožto čtenáře zeptají, jaká je vaše oblíbená kniha, obvykle si vybavíte ty desítky knih, které vám prošly rukama, a marně se snažíte vyhodnotit, která z nich byla něčím výjimečná. Pro mě jedna z nich ovšem přeci jen skutečně výjimečná byla. Nejen díky svému okouzujícímu a zcela originálnímu obsahu, ale také proto, že to byl dar. Dar od člověka, který byl mému srdci nejbližší. Dar, který mi má nejlepší kamarádka dala v den mých narozenin se slovy, která tu knihu udělala ještě stokrát cennější: „Četla jsem ji a myslím, že naprosto přesně vystihuje tebe a tvou duši.“ Možná proto se ta kniha zmocnila mého srdce. Pevně se tam zaryla a už ji odtamtud nikdy nikdo nedostane ven. Už na prvních stranách knihy *Každé srdce je bránou* od nadané spisovatelky Seanan McGuire začínám chápat, v čem spočívá její kouzlo. A čím více kouzla a výjimečnosti jsem v té knize nacházela, tím více jsem byla dojatá, protože to znamenalo, že přesně tak výjimečná jsem v očích mé spřízněné duše jménem Adélka. Nic překrásnějšího jsem ještě nikdy nečetla. Jako by tu knihu někdo napsal pro mě. Jako by rytmus těch slov tančil s tlukotem mého srdce. Dokonce jsem snad i podezřívala autorku, že si přečetla mé myšlenky a sepsala je na papír.

Nic z toho, co se v knize psalo, nedávalo normálnímu člověku nejmenší smysl, a přesto ty překrásné bláboly postrádající jakýkoli smysl v mé hlavě smysl dávaly. Hltala jsem stránku za stránkou. Každé slovo s sebou neslo dávku euforie. No, jen považte – copak je něco krásnějšího než svět, v němž lidé tančí po duze? Svět, kde vzduch voní jak šťáva z granátových jablek a kde víly hrají na křišťálové flétny tančícím kostrám.

To všechno zažili ti vyvolení, kterým se na pár vteřin jednou za život otevřela brána do jejich srdcí. Jejich brána. Brána do světa, ve kterém se cítili být doma. Ba ne – oni byli doma. Vcucne vás to tam proto, že to tak být má, protože vás tam chtějí. Někteří se ocitli ve Vrcholném Nesmyslu, kde slovo „normální“ nebo „smysluplné“ bylo slovem sprostým. Místo, kde neplatí žádná pravidla, kde neplatí zákony ať už právní předpisy nebo zákony gravitační. Místo plné barev, třeptek, chaosu a také místo, kde po vás nikdo nevyžadoval vysvětlení. Proč se takhle chováš? Proč to děláš? Proč mi tvoje slova nedávají žádný smysl? Proč? Zde se na vás nikdo nebude dívat zvláštním soudivým pohledem plného NEPOCHOPENÍ a zklamání. Vrcholná logika, kde každý každého respektuje tam, kde má vše pevný řád a vše je přepychově krásné. Zkrátka svět pro perfekcionista jako stvořen. Tato kniha však nepopisuje jen tu skutečnost, jak úžasné a neomezené tyto světy jsou. Popisuje také zklamání a bolest, kterou cítíme, když ztratíme to nejvzácnější, co v životě máme. Některé z těchto lidí buď z jejich světů vykopli za porušení pravidel či jiného přestupku, nebo náhodou zakopli a vypadli ze světa a teď jen čekají, až se jejich brána znovu otevře. Pro některé z nich se však už jejich brána neotevře s největší pravděpodobností nikdy. Jejich rodiče marně věří, že v nápravné škole se odnaučí vykládat o bludech, které údajně viděli na místě, které označují za „domov“. Ředitelka školy rodiče lživě ujistí, že je to jakási psychóza, kterou dokáže vyléčit. Doopravdy se však studenty snaží naučit žít s vědomím, že už se domů nevrátí. Jak byste se asi cítili, kdybyste žili ve světě, kde se obloha rudá jak rubín rozprostírá nad paloukem plným granátovníků. Ve světě, kde dívky tančí v Síni mrtvých s Pánem Podsvětí. Slíbí vám, že si vás vezme za ženu a rázem zakopnete a ocitnete se na chladné temné zemi.

Kolem vás je spousta lidí, kteří soudí každý detail vašeho těla i vaší osobnosti. Na kruté zemi plné předsudků a závisti. Ve světě, kde vás vlastní rodiče nazývají lhářem a krouť nad vámi hlavou, když jim vyprávíte o vašem domově plném granátovníků a drahého kamení. Jako by vám někdo vytrhl srdce z hrudi a pomalu ho drtil v dlaní. Zabodával do vás své nehty a nakonec ho pohodil na zem a ještě chvíli s ním kopal po zemi sem a tam. Jako by vám vyrvali duši a po ní ve vás zůstala prázdnota. Prázdna černá díra, kterou se snažíte zaplnit vším, co vás jen napadne, hudbou, básněmi, jídlem. A takhle vás nechají s jedinou nadějí. Že možná, jen možná se vám brána znovu otevře. Tak se pozorně dívejme. Možná na nás čeká naše brána, dveře nebo možná jen okénko.